

**SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
ZESPOŁU SZKÓŁ W GRONOWIE GÓRNYM
NA ROK SZKOLNY
2016/2017, 2017/2018, 2018/2019.**

I Podstawy prawne:

1. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. 2004, nr 256, poz. 2572 z późniejszymi zmianami).
2. Rozporządzenie MEN z dnia 17 listopada 2010r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 228, poz.1487).
3. Rozporządzenie MEN z dnia 17 listopada 2010r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. Nr 228, poz.1490).
4. Statut Zespołu Szkół w Gronowie Górnym
5. Podstawowe kierunki polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2016/2017 w tym:
  - upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród dzieci i młodzieży,
  - rozwijanie kompetencji informatycznych dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach.
  - kształtowanie postaw. Wychowanie do wartości,
  - podniesienie jakości kształcenia zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych poprzez angażowanie pracodawców w proces dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy.

II Uwarunkowania specyficzne dla placówki

Wnikliwa analiza posiadanych informacji na temat sytuacji edukacyjnej i wychowawczej oraz ewaluacja efektów realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego za rok szkolny 2015/2016 pozwoliły wyłonić podstawowe problemy występujące w zespole szkół, wokół których należy skoncentrować działania wychowawcze i profilaktyczne w bieżącym roku szkolnym. Są to:

- przypadki naruszania dyscypliny szkolnej,
- konflikty interpersonalne uczniów, w tym przypadki agresji i przemocy rówieśniczej,
- przypadki lekceważenia obowiązku szkolnego,
- niedostateczna motywacja uczniów do nauki i wysiłku,
- niewyczerpująca potrzeb uczniów oferta zajęć specjalistycznych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- zachowania ryzykowne uczniów, w tym używanie substancji psychoaktywnych, zachowania opozycyjno-buntownicze, niewłaściwe korzystanie z zasobów Internetu i innych mediów,
- specyficzne problemy okresu dorastania, w tym m.in. zaburzenia emocjonalne i adaptacyjne, trudności w budowaniu adekwatnej samooceny i poczucia tożsamości, podatność na negatywne wpływy i wzorce, zaburzone więzi rodzinne,
- trudności w wyrównywaniu szans edukacyjnych i adaptacyjnych uczniów z terenów wiejskich i rodzin dysfunkcyjnych.

Analiza trudności wychowawczych występujących w środowisku szkolnym wskazała także utrzymujące się zagrożenia wynikające ze specyfiki społeczności lokalnej. Należą do nich m.in.:

- wysokie bezrobocie i zubożenie rodzin,
- rodziny funkcjonalnie niepełne w związku z emigracją zarobkową,

- rodziny dysfunkcyjne w związku z niskim statusem społecznym, niskimi kompetencjami wychowawczymi rodziców oraz utrwalonymi negatywnymi sposobami przystosowania się.

III Cele programu wychowawczo-profilaktycznego

1. Cel główny

Wsparcie wszechstronnego rozwoju ucznia i wychowanka przedszkola z uwzględnieniem jego uwarunkowań rodzinnych, a także indywidualnych dyspozycji i ograniczeń oraz potrzeb w zakresie edukacji, wychowania i adaptacji społecznej

2. Cele szczegółowe

- pomoc uczniowi w rozpoznaniu i wykorzystaniu umiejętności, zdolności i potencjału rozwojowego,
- wsparcie ucznia w pokonywaniu trudności edukacyjnych i adaptacyjnych,
- budzenie i ukierunkowanie zainteresowań ucznia oraz pomoc w planowaniu dalszej kariery szkolnej i zawodowej,
- rozwijanie kompetencji osobistych ucznia, w tym jego kultury osobistej i kultury języka,
- pomoc uczniowi w osiągnięciu dojrzałości emocjonalnej i rozwijanie jego kompetencji interpersonalnych, w tym umiejętności efektywnego komunikowania się i rozwiązywania konfliktów,
- wdrożenie ucznia do przyjęcia i realizowania społecznie akceptowanych postaw i wartości,
- wdrożenie ucznia do zdrowego stylu życia, w tym prawidłowego odżywiania, kultury fizycznej i mądrego zarządzania czasem,
- przygotowanie ucznia do właściwego reagowania na sytuacje potencjalnie trudne, w tym decyzje dotyczące używania substancji psychoaktywnych oraz podejmowania ról związanych z wiekiem i płcią,
- wzmacnianie poczucia wspólnoty i przynależności oraz więzi ucznia z rodziną, środowiskiem szkolnym oraz społecznością lokalną i pozalokalną,
- pomoc uczniowi w budowaniu adekwatnej samooceny oraz motywowanie go do rozwoju i pracy nad sobą.

IV Strategie wychowawczo-profilaktyczne:

Cele i zadania programu realizowane będą w oparciu o następujące strategie wychowawczo-profilaktyczne:

- strategia informacyjna – dostarczenie informacji na temat celów i treści kształcenia i wychowania oraz efektów pracy; jasne kryteria oceniania,
- strategia komunikacyjna – wyrażanie emocji, inicjowanie i realizowanie dyskusji umożliwiających wyrażanie własnych poglądów w atmosferze szczerości i otwartości; podejmowanie tematów trudnych, dotyczących jednostki i grupy,
- strategia współdziałania – podejmowanie współpracy z uczniem i jego rodzicami, wspólne rozwiązywanie problemów i konfliktów, inspirowanie współpracy między uczniami,
- strategia modelowania – stanowienie i wskazywanie wzorów, autorytetów dla ucznia, określanie reguł i norm postępowania w szkole i w środowisku,

- strategia doświadczenia – stwarzanie różnorodnych sytuacji wychowawczych, gry symulacyjne, aktywne i refleksyjne pełnienie ról w klasie i w szkole, dzielenie się z innymi efektami własnej pracy,
- strategia alternatyw – stwarzanie uczniowi warunków do wyboru różnych form aktywności oraz różnych strategii działania; umożliwianie mu korzystanie z własnych zasobów i wyrównywania lub kompensacji indywidualnych deficytów,
- strategia interwencyjna – pomoc uczniowi w identyfikacji i rozwiązywaniu zaistniałych problemów, udzielanie wsparcia w sytuacjach trudnych.

ZAKRES ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH

1. Działania obowiązkowe adresowane do wszystkich uczniów

Zadania	Formy realizacji
<p>Zapoznanie uczniów z obowiązującymi regulaminami, w tym prawami i obowiązkami ucznia.</p> <p>Systematyczna praca zespołu wychowawców nad udoskonaleniem i ujednoczeniem kryteriów wystawiania oceny zachowania.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omówienie na lekcjach wychowawczych organizacji roku szkolnego, podstawowych zapisów Statutu, Wewnętrznych Zasad Oceniania i Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego, • zapoznanie uczniów z działalnością Samorządu Szkolnego i Rzecznika Praw Ucznia.
<p>Tworzenie środowiska wychowawczego szkoły bezpiecznego, wolnego od agresji, przemocy i uzależnień</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uważne pełnienie dyżurów porządkowych przez nauczycieli, w tym systematyczna kontrola toalet i innych miejsc sprzyjających zachowaniom trudnym, • wnikliwa obserwacja i opieka nad uczniami podczas wszystkich imprez szkolnych i pozaszkolnych, • wskazywanie uczniom właściwych metod i sposobów rozwiązywania konfliktów oraz wyrażania emocji negatywnych, • zwracanie uwagi uczniów na prawidłowe wzorce i postawy w sytuacjach problemowych, • stosowanie procedur przewidzianych w sytuacji ryzykownych zachowań uczniów.
<p>Wdrażanie uczniów do dokonywania właściwych ocen i wyborów oraz realizowania zdrowego stylu życia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kultywowanie tradycji i obrzędowości narodowej, lokalnej i szkolnej, • zachęcanie młodzieży do udziału w lokalnych i pozalokalnych wychowawczych i działaniach profilaktycznych, • wyposażanie uczniów w rzetelną wiedzę na temat zjawisk i zagrożeń współczesnego świata podczas zajęć edukacyjnych i wychowawczych, • organizowanie spotkań ze specjalistami z zakresu profilaktyki uzależnień, zdrowia psychicznego itp.

	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie szkolnych kampanii, festynów, debat i konkursów tematycznych, • opracowywanie i prezentowanie społeczności szkolnej gazetek tematycznych, plakatów, ulotek itp. propagujących właściwe postawy i zachowania.
Wyposażenie uczniów w wiedzę o sobie i własnym rozwoju oraz związanych z nim trudnościach i sposobach ich rozwiązywania.	<ul style="list-style-type: none"> • realizowanie wskazanej tematyki na godzinach wychowawczych, na zajęciach z zakresu wychowania do życia w rodzinie oraz doradztwa zawodowego, • udzielanie pomocy merytorycznej i psychologicznej uczniom przejawiającym trudności w nauce, • wspieranie uczniów w rozwiązywaniu bieżących problemów szkolnych i osobistych, • przeprowadzenie debaty szkolnej na temat wybrany przez uczniów (stres, uzależnienia, dojrzewanie, konflikty z rodzicami itp.).
Wzmacnianie mechanizmów adaptacyjnych i zdolności przystosowawczych uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> • wdrażanie uczniów do samodzielności w myśleniu, krytycznej oceny wzorców medialnych i społecznych, • wdrażanie uczniów do asertywnego reagowania na presję społeczną, • wskazanie uczniom osób i instytucji w środowisku świadczących pomoc i wsparcie w sytuacjach trudnych, • wyposażenie uczniów w niezbędne informacje dotyczące zjawiska stresu oraz sposobów radzenia sobie ze stresem.
Podejmowanie zdecydowanych działań interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych.	<ul style="list-style-type: none"> • realizowanie obowiązujących procedur szkolnych, • ścisła współpraca szkoły z rodziną oraz instytucjami kompetentnymi w sprawach opieki, wychowania i profilaktyki.

2. Działania alternatywne adresowane do wszystkich uczniów

Zadania	Formy realizacji
Wzbudzenie, ukierunkowanie i rozwijanie zainteresowań uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> • zachęcanie uczniów do pracy w Samorządzie Uczniowskim, • zachęcanie uczniów do tworzenia kół zainteresowań, grup tematycznych itp. jednostek w szkole,

	<ul style="list-style-type: none"> • zachęcanie uczniów do włączania się w wolontariat dostępny w szkole i środowisku lokalnym.
Zajęcia specjalistyczne z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.	<ul style="list-style-type: none"> • objęcie zajęciami z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniów z trudnościami w nauce i adaptacji, • umożliwienie uczestnictwa w zajęciach wyrównujących szanse edukacyjne uczniom potrzebującym wsparcia i pomocy, • zachęcanie uczniów do wzajemnej pomocy koleżeńskiej w nauce i rozwiązywaniu trudności szkolnych.
Organizowanie imprez i przedsięwzięć o profilu naukowym, kulturalnym, sportowym i społecznym.	<ul style="list-style-type: none"> • zachęcanie uczniów i pomoc w przygotowaniu ich do olimpiad i konkurów przedmiotowych, • udział uczniów w spektaklach filmowych i teatralnych, w wystawach, koncertach i innych imprezach kulturalnych, • zachęcanie uczniów do zainteresowania się szerszym środowiskiem, organizowania spotkań i rozmów z ludźmi ciekawych zawodów, pasji, dokonań, • zachęcanie uczniów do organizowania i udziału w wycieczkach klasowych i szkolnych, • zachęcanie uczniów do organizowania wspólnych uroczystości klasowych, międzyklasowych i szkolnych (świąt, kiermaszy i festynów), • zachęcanie uczniów do czynnego i biernego uczestniczenia w zawodach sportowych.

3. Działania skierowane do uczniów klas pierwszych

Zadania	Formy realizacji
Diagnoza sytuacji szkolnej i wychowawczej ucznia.	<ul style="list-style-type: none"> • poznanie środowiska rodzinnego ucznia, • oznaczenie indywidualnych dyspozycji i ograniczeń ucznia oraz jego potrzeb w procesie edukacji, • określenie sfery najbliższego rozwoju ucznia i kierunku pracy edukacyjnej

	i wychowawczej.
Pomoc w procesie adaptacji ucznia w nowym środowisku.	<ul style="list-style-type: none"> • integracja zespołu klasowego oraz zespołu rodziców, • integracja nowych uczniów z całym środowiskiem szkolnym, • włączenie starszych uczniów w proces opieki i wspierania nowych kolegów, • otoczenie szczególną opieką uczniów przeżywających trudności rozwojowe, osobiste lub przystosowawcze.

4. Działania skierowane do rodziców

Zadania	Formy realizacji
Monitorowanie potrzeb i oczekiwań rodziców wobec działań wychowawczo-profilaktycznych szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowy i konsultacje indywidualne, dyskusje podczas spotkań klasowych, konsultacji z nauczycielami, wychowawcami, dyrektorem szkoły, pedagogiem, psychologiem, • bieżąca współpraca z Radą Rodziców, • badania ankietowe według potrzeb.
Zapoznanie rodziców ze Statutem Szkoły, podstawowymi regulaminami oraz szkolnym programem wychowawczo-profilaktycznym.	<ul style="list-style-type: none"> • omówienie dokumentów, analiza najważniejszych ich zapisów podczas spotkań klasowych na oraz spotkaniu dyrektora z rodzicami klas pierwszych, • udostępnianie rodzicom Statutu, Wewnątrzszkolnych Zasad Oceniania, Programu Wychowawczo – Profilaktycznego i innych regulaminów przez szkolną bibliotekę oraz stronę internetowa szkoły.
Psychoedukacja	<ul style="list-style-type: none"> • zachęcanie rodziców do udziału w wykładach i prelekcjach dla rodziców o tematyce wychowawczej i profilaktycznej z udziałem zaproszonych specjalistów, • zachęcanie rodziców do udziału w warsztatach umiejętności wychowawczych, • udostępnianie rodzicom literatury z zakresu dojrzwania i dorastania dzieci, wychowania, kształcenia itp. • zachęcanie rodziców do prezentowania właściwych wzorców i postaw wychowawczych

	<p>oraz sprawowania mądrej kontroli nad dzieckiem,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wspieranie rodziców w rozwiązywaniu bieżących problemów wychowawczych, • upowszechnianie wśród rodziców informacji o możliwościach otrzymania wsparcia i pomocy w sytuacjach trudnych.
<p>Umożliwienie rodzicom aktywnego udziału i współdecydowania o życiu szkoły</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapraszanie rodziców do współorganizowania lekcji wychowawczych, imprez i uroczystości klasowych oraz ogólnoszkolnych, a także zajęć pozalekcyjnych, • zachęcanie rodziców do regularnego sprawdzania i omawiania postępów dziecka z wychowawcą, nauczycielami, psychologiem, pedagogiem, • zachęcanie rodziców do wymiany informacji istotnych z punktu widzenia edukacji, wychowania i rozwoju dziecka, • wspieranie rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych oraz – w miarę możliwości - innych trudności występujących w życiu rodziny.

5. Działania skierowane do nauczycieli

Zadania	Formy realizacji
<p>Budowanie w społeczności szkolnej przyjaznej atmosfery, dobrych relacji oraz poczucia przynależności i wspólnoty interesów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zaangażowanie wychowawców, nauczycieli, pedagoga i psychologa w sprawy uczniów w szkole i środowisku. • szczególne wsparcie uczniów przeżywających trudności szkolne i osobiste, • indywidualizacja w ocenianiu zachowania i osiągnięć uczniów, także tych ze specyficznymi trudnościami w nauce, • współpraca wszystkich nauczycieli i wychowawców z rodzicami uczniów, • współpraca nauczycieli i wychowawców w zakresie sposobu, trybu, terminów realizacji różnych zadań szkolnych (m.in. obciążenia uczniów nauką, sprawdzianami, pracami domowymi itp.)
	<ul style="list-style-type: none"> • udostępnienie tekstów aktów prawnych i przepisów oświatowych oraz omówienie

Aktualizacja wiedzy fachowej na bieżąco.	<p>najważniejszych ich zapisów,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachęcanie nauczycieli do aktualizowania i wzbogacania wiedzy oraz umiejętności z zakresu kształcenia, wychowania i profilaktyki, • zachęcanie nauczycieli do pracy w grupach przedmiotowych i międzyprzedmiotowych.
Monitorowanie potrzeb nauczycieli w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowy i konsultacje indywidualne, dyskusje podczas posiedzeń Rady Pedagogicznej, • ścisła współpraca Zespołu Wychowawczego w generowaniu rozwiązań i sposobów reagowania na trudności szkolne.
Psychoedukcja	<ul style="list-style-type: none"> • umożliwienie nauczycielom i wychowawcom udziału w dostępnych zewnętrznych formach doskonalenia zawodowego, • organizowanie warsztatów umiejętności wychowawczych – w ramach Wewnętrznszkolnego Doskonalenia Nauczycieli, • udostępnianie literatury z zakresu problematyki dydaktyki, wychowania, psychologii, pedagogiki.
Wspieranie nauczycieli i wychowawców w sytuacjach trudnych.	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie nauczycielom i wychowawcom dostępu do konsultacji i porad specjalistów w sytuacjach szczególnych trudności w pracy dydaktycznej i wychowawczej, • organizowanie spotkań mediacyjnych i negocjacyjnych z rodzicami i uczniami, • pomoc w konstruowaniu kontraktów wychowawczych z klasą lub z uczniem i jego rodzicami.

V Ewaluacja programu wychowawczo-profilaktycznego:

Program będzie podlegał metodycznej ocenie skuteczności. Działania wychowawczo-profilaktyczne zakładają przyrost wiadomości i umiejętności uczniów oraz pozytywne zmiany w ich postawach i zachowaniu. Niezbędne będzie sprawdzanie czy zmiany te rzeczywiście zachodzą, tj. czy zadania zaplanowane w programie są trafnie określone i właściwie realizowane. W ewaluacji

należy ustalić czy zrealizowano zakładane cele wychowawczo-profilaktyczne i w jakim zakresie, a także co ułatwiło, a co utrudniło realizację programu. Umożliwi to podjęcie decyzji o zakończeniu programu lub jego kontynuacji z uwzględnieniem niezbędnych korekt podnoszących jego jakość.

Sposoby ewaluacji:

- obserwacja uczniów
- wywiad z uczniami i rodzicami oraz nauczycielami
- ankiety diagnostyczne dla uczniów, rodziców i nauczycieli
- ankiety ewaluacyjne
- sprawozdania wychowawców klas
- sprawozdania pedagoga i psychologa
- sprawozdanie pielęgniarki szkolnej

Uwaga!

Program Wychowawczo-Profilaktyczny ma charakter otwarty i może podlegać modyfikacji w trakcie realizacji w zależności od potrzeb społeczności szkolnej.

Szkolny Program Wychowawczo-profilaktyczny opracował zespół w składzie: S. Gumińska, U. Łopaciuk, J. Kurowska, J. Kurlenda, I. Rutkiewicz.